IAS WITH DR RAVI
AIM. PREPARE. ACHIEVE

Day 34

18 ప్రశ్నలు • జవాబులు • వివరణలు

APPSC Group 1

1,000 Topics in 100 Days

Topics 331–336 and 338–340

9 topics available. Topic 337 is pending and is not included.

Topic 331

ఢిల్లీ సుల్తానులు: బానిస వంశం

బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలు (MCQs)

ప్రశ్న 1. జాబితా Iని (పాలకుడు) జాబితా IIతో (ఆ పాలకుడితో ముడిపడిన చర్య లేదా సంఘటన) జతపరచండి. జాబితాల కింద ఇచ్చిన కోడ్ నుంచి సరైన జవాబును ఎంచుకోండి:

జాబితా **I** (పాలకుడు)	జాబితా **II** (చర్య లేదా సంఘటన)
A. కుతుబుద్దీన్ ఐబక్	1. ఆస్థానంలో సిజ్దా (సాష్టాంగ నమస్కారం), పాయిబోస్ (సుల్తాన్ పాదాలను ముద్దాడడం) తప్పనిసరి చేశారు
B. ఇల్‌టుట్‌మిష్	2. ఢిల్లీలో కువ్వత్-ఉల్-ఇస్లాం మసీదు నిర్మాణాన్ని మొదలుపెట్టారు
C. రజియా	3. అబిసీనియాకు చెందిన జమాలుద్దీన్ యాకూత్‌ను గుర్రాల అధికారిగా (అమీర్-ఇ-అఖూర్) నియమించారు
D. బాల్బన్	4. 1229లో బాగ్దాద్ అబ్బాసిద్ ఖలీఫా నుంచి ఆమోద పత్రం పొందారు

- (1) A-2, B-4, C-1, D-3
- (2) A-4, B-2, C-3, D-1
- (3) A-2, B-4, C-3, D-1
- (4) A-4, B-2, C-1, D-3

ప్రశ్న 2. 1206 నుంచి 1290 వరకు ఉన్న కాలంలో ఢిల్లీ సుల్తానుల రాజ్యం గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. రాగి టంకా, వెండి జీతల్‌లను ఇల్‌టుట్‌మిష్ సుల్తానుల రాజ్యపు ప్రధాన నాణేలుగా ప్రవేశపెట్టాడు.
2. 1290లో అల్లావుద్దీన్ ఖిల్జీ (Alauddin Khalji) సింహాసనాన్ని చేజిక్కించుకోవడంతో ఈ వంశం ముగిసింది.
3. 1266లో సుల్తాన్ కావడానికి ముందు బాల్బన్ సుల్తాన్ బహ్రామ్ షాకు నాయిబ్‌గా (ఉప పాలకుడిగా) ఉన్నాడు.
4. సింధు నది దగ్గర చెంఘిజ్ ఖాన్ ఓడించిన యువరాజు జలాలుద్దీన్ మంగ్‌బర్నీకి ఆశ్రయం ఇవ్వడానికి ఇల్‌టుట్‌మిష్ నిరాకరించాడు.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

- (1) 4 మాత్రమే
- (2) 1, 2 మాత్రమే
- (3) 2, 3 మాత్రమే
- (4) 1, 3, 4 మాత్రమే

జవాబులు, వివరణలు

ప్రశ్న 1. జవాబు: (3) **A**-2, **B**-4, **C**-3, **D**-1

- A-2: ఢిల్లీలో కువ్వత్-ఉల్-ఇస్లాం మసీదు నిర్మాణాన్ని ఐబక్ 1192లో మొదలుపెట్టాడు; ఈ మసీదు పన్నెండో శతాబ్దం చివరి దశాబ్దానికి చెందినది. ఇల్‌టుట్‌మిష్ తర్వాత దాన్ని పెద్దది మాత్రమే చేశాడు.
- B-4: 1229లో ఇల్‌టుట్‌మిష్ బాగ్దాద్ అబ్బాసిద్ ఖలీఫా నుంచి ఆమోద పత్రం పొందాడు. అప్పటికి ఐబక్ చనిపోయి పందొమ్మిదేళ్లు అయింది.
- C-3: అబిసీనియాకు చెందిన మాలిక్ జమాలుద్దీన్ యాకూత్‌ను రజియా అమీర్-ఇ-అఖూర్‌గా (గుర్రాల అధికారిగా) నియమించింది; అది తుర్కీ ప్రభువులకు కోపం తెప్పించింది. ఒక ఆఫ్రికన్‌ను ఆమె ముఖ్యమైన పదవిలో నియమించడం నలభై మంది మండలికి అవమానంగా అనిపించింది.
- D-1: రాజరిక సిద్ధాంతాన్ని రూపొందించిన బాల్బన్ ఆస్థానంలో సిజ్దా, పాయిబోస్ తప్పనిసరి చేశాడు; సుల్తాన్ పదవి గౌరవాన్ని పెంచడానికి అతను మర్యాదలను, వేడుకలను వాడుకున్నాడు. రజియా సమస్య దీనికి వ్యతిరేకం: ప్రభువులు ఆమె పాలనను ఒప్పుకోలేదు.
- (1) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో ఐబక్, ఇల్‌టుట్‌మిష్ సరిగ్గా ఉన్నారు. కానీ ఇది రజియా, బాల్బన్‌లను తారుమారు చేస్తుంది: బాల్బన్ ఆస్థాన మర్యాదలను రజియాకు ఇస్తుంది; యాకూత్‌ను ఆమె నియమించడాన్ని బాల్బన్‌కు ఇస్తుంది.
- (2) ఎందుకు తప్పు: ఇందులో రజియా, బాల్బన్ సరిగ్గా ఉన్నారు. కానీ ఇది ఐబక్, ఇల్‌టుట్‌మిష్‌లను తారుమారు చేస్తుంది: 1229 నాటి ఆమోద పత్రాన్ని 1210లోనే చనిపోయిన ఐబక్‌కు ఇస్తుంది; మసీదు నిర్మాణం మొదలుపెట్టడాన్ని, దాన్ని పెద్దది మాత్రమే చేసిన ఇల్‌టుట్‌మిష్‌కు ఇస్తుంది.
- (4) ఎందుకు తప్పు: ఇది రెండు జతలనూ తారుమారు చేస్తుంది.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (1) 4 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం తప్పు: ఇందులో లోహాలు తారుమారయ్యాయి. ఇల్‌టుట్‌మిష్ వెండి టంకాను, రాగి జీతల్‌ను ప్రవేశపెట్టాడు.
- 2వ వాక్యం తప్పు: 1290లో సింహాసనం ఎక్కిన ఖిల్జీ పాలకుడి పేరు జలాలుద్దీన్ ఫిరోజ్ ఖిల్జీ. అల్లావుద్దీన్ ఖిల్జీ 1296లో సింహాసనం ఎక్కాడు.
- 3వ వాక్యం తప్పు: బాల్బన్ నాసిరుద్దీన్ మహమూద్ పాలనలో నాయిబ్‌గా ఉన్నాడు; బహ్రామ్ షా వద్ద కాదు. బహ్రామ్ షా 1240 నుంచి 1242 వరకు, అంటే బాల్బన్ ఆ పదవికి ఎదగక ముందు, పాలించాడు.
- 4వ వాక్యం సరైనది: ఇల్‌టుట్‌మిష్ జలాలుద్దీన్ మంగ్‌బర్నీకి ఆశ్రయం ఇవ్వడానికి నిరాకరించి, సుల్తానుల రాజ్యాన్ని మంగోలులతో నేరుగా ఘర్షణకు దూరంగా ఉంచాడు. 1221లో సింధు నది దగ్గర చెంఘిజ్ ఖాన్ మంగ్‌బర్నీని ఓడించాడు. మంగ్‌బర్నీ సింధు నది దగ్గర చెంఘిజ్ ఖాన్ నుంచి తప్పించుకుని భారతదేశానికి పారిపోయాడు.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (2)లో 1వ, 2వ వాక్యాలు ఉన్నాయి; రెండూ తప్పు. (3)లో 2వ, 3వ వాక్యాలు ఉన్నాయి; రెండూ తప్పు. (4)లో 4వ వాక్యం ఉంది; కానీ తప్పైన 1వ, 3వ వాక్యాలు కూడా ఉన్నాయి.

Topic 332

భారత ఎన్నికల సంఘం

బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలు (MCQs)

ప్రశ్న 1. రాజ్యాంగం ప్రకారం భారత ఎన్నికల సంఘం గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. లోక్‌సభకు, ప్రతి రాష్ట్ర శాసనసభకు జరిగే ప్రతి సాధారణ ఎన్నికకు ముందు; అలాగే శాసన మండలి ఉన్న ప్రతి రాష్ట్రంలో ఆ మండలికి మొదటి సాధారణ ఎన్నికకు ముందు, ఆ తర్వాత ప్రతి ద్వైవార్షిక ఎన్నికకు ముందు, ఎన్నికల సంఘాన్ని సంప్రదించిన తర్వాత, సంఘానికి సహాయం చేయడానికి రాష్ట్రపతి ప్రాంతీయ కమిషనర్లను నియమించవచ్చు.
2. ఒక పార్లమెంటు సభ్యుడు అధికరణ 102(1) కింద అనర్హుడయ్యాడా అని నిర్ణయించే ముందు, రాష్ట్రపతి ఎన్నికల సంఘం అభిప్రాయం తీసుకోవాలి; ఆ అభిప్రాయం ప్రకారం నడుచుకోవాలి.
3. ప్రధాన ఎన్నికల కమిషనర్ కాని ఎన్నికల కమిషనర్‌ను సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తిని తొలగించే పద్ధతిలో, అవే కారణాల మీద మాత్రమే పదవి నుంచి తొలగించగలరు.
4. ఎన్నికల సంఘం కోరినప్పుడు, ఒక రాష్ట్ర గవర్నర్ దానికి అవసరమైన సిబ్బందిని సమకూర్చాలి.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

- (1) 1, 3, 4 మాత్రమే
- (2) 1, 2, 4 మాత్రమే
- (3) 2, 3 మాత్రమే
- (4) 1, 2 మాత్రమే

ప్రశ్న 2. భారత ఎన్నికల సంఘం గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. 2023 చట్టం ప్రకారం సంఘం వీలైనంత వరకు ఏకగ్రీవంగా నిర్ణయాలు తీసుకుంటుంది; సభ్యుల మధ్య భేదాభిప్రాయం వస్తే ప్రధాన ఎన్నికల కమిషనర్ అభిప్రాయం నెగ్గుతుంది.
2. 1989 అక్టోబర్ 16న నియమితులైన ఇద్దరు ఎన్నికల కమిషనర్లు 1993 అక్టోబర్ 1 వరకు పదవిలో కొనసాగారు.
3. 2023 చట్టం ప్రకారం ప్రధాన ఎన్నికల కమిషనర్‌గా గానీ ఎన్నికల కమిషనర్‌గా గానీ నియమితులయ్యే వ్యక్తి భారత ప్రభుత్వ సెక్రటరీ హోదాకు సమానమైన పదవిలో ప్రస్తుతం ఉన్నవారు గానీ గతంలో ఉన్నవారు గానీ అయి ఉండాలి.
4. 2023 చట్టం ప్రకారం ఒక ఎన్నికల కమిషనర్ ప్రధాన ఎన్నికల కమిషనర్‌గా నియమితులైతే, ఆయన రెండు పదవుల్లో కలిపి ఆరేళ్లకు మించి పనిచేయలేరు.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

- (1) 1, 2 మాత్రమే
- (2) 1, 3 మాత్రమే
- (3) 2, 4 మాత్రమే
- (4) 3, 4 మాత్రమే

జవాబులు, వివరణలు

ప్రశ్న 1. జవాబు: (2) 1, 2, 4 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం సరైనది: లోక్‌సభకు, ప్రతి రాష్ట్ర శాసనసభకు జరిగే ప్రతి సాధారణ ఎన్నికకు ముందు; అలాగే శాసన మండలి ఉన్న రాష్ట్రంలో ఆ మండలికి మొదటి సాధారణ ఎన్నికకు ముందు, ఆ తర్వాత ప్రతి ద్వైవార్షిక ఎన్నికకు ముందు, ఎన్నికల సంఘాన్ని సంప్రదించిన తర్వాత, సంఘానికి సహాయం చేయడానికి రాష్ట్రపతి ప్రాంతీయ కమిషనర్లను నియమించవచ్చని అధికరణ 324(4) చెబుతుంది.
- 2వ వాక్యం సరైనది: అధికరణ 103 ప్రకారం ఈ ప్రశ్న రాష్ట్రపతికి వెళ్తుంది; ఆయన నిర్ణయమే తుది నిర్ణయం. కానీ నిర్ణయించే ముందు ఆయన "shall obtain the opinion of the Election Commission", అంటే ఎన్నికల సంఘం అభిప్రాయం తీసుకోవాలి; "shall act according to such opinion", అంటే ఆ అభిప్రాయం ప్రకారం నడుచుకోవాలి.
- 3వ వాక్యం తప్పు: సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తిని తొలగించే పద్ధతిలో, అవే కారణాల మీద మాత్రమే తొలగింపు అనే రక్షణ ప్రధాన ఎన్నికల కమిషనర్‌కు మాత్రమే ఉంది. అధికరణ 324(5) ప్రకారం మిగతా ఏ ఎన్నికల కమిషనర్‌నైనా ప్రధాన ఎన్నికల కమిషనర్ సిఫార్సు మీద తప్ప తొలగించకూడదు; 2023 చట్టంలోని సెక్షన్ 11 కూడా ఇదే చెబుతుంది.
- 4వ వాక్యం సరైనది: అధికరణ 324(6) ప్రకారం, సంఘం కోరినప్పుడు రాష్ట్రపతి గానీ ఒక రాష్ట్ర గవర్నర్ గానీ దానికి అవసరమైన సిబ్బందిని సమకూర్చాలి.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1)లో తప్పు వాక్యమైన 3వ వాక్యం ఉంది; 2వ వాక్యం లేదు. (3)లో 3వ వాక్యం ఉంది; 1వ, 4వ వాక్యాలు లేవు. (4)లో సరైనదైన 4వ వాక్యం లేదు.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (4) 3, 4 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం తప్పు: 2023 చట్టంలోని సెక్షన్ 18 ప్రకారం వీలైనంత వరకు నిర్ణయాలు ఏకగ్రీవంగా జరుగుతాయి; కానీ సభ్యుల మధ్య భేదాభిప్రాయం వస్తే మెజారిటీ అభిప్రాయం నెగ్గుతుంది. ప్రధాన ఎన్నికల కమిషనర్ సంఘానికి ఛైర్మన్‌గా వ్యవహరిస్తారు (అధికరణ 324(3)); కానీ మిగతా సభ్యుల అభిప్రాయాన్ని తోసిపుచ్చే ఓటు (overriding vote) ఆయనకు లేదు.
- 2వ వాక్యం తప్పు: 1989 అక్టోబర్ 16న నియమితులైన ఎస్.ఎస్. ధనోవా, వి.ఎస్. సైగల్ 1990 జనవరి 1 నాటి రాష్ట్రపతి నోటిఫికేషన్‌తో పదవి కోల్పోయారు; సంఘం మళ్లీ ఒకే సభ్యుడి సంస్థ అయింది. 1993 అక్టోబర్ 1న జరిగినవి 1991 చట్టం కింద ఇద్దరు కొత్త ఎన్నికల కమిషనర్ల నియామకాలు.
- 3వ వాక్యం సరైనది: భారత ప్రభుత్వ సెక్రటరీ హోదాకు సమానమైన పదవిలో ప్రస్తుతం ఉన్నవారు లేదా గతంలో ఉన్నవారు, నిజాయితీ ఉన్నవారు, ఎన్నికల నిర్వహణలో అనుభవం ఉన్నవారు కావాలని సెక్షన్ 5 చెబుతుంది.
- 4వ వాక్యం సరైనది: సెక్షన్ 9 ప్రకారం పదవీకాలం ఆరేళ్లు లేదా 65 ఏళ్ల వయసు వచ్చే వరకు; ఏది ముందు వస్తే అది. ఒక ఎన్నికల కమిషనర్ ప్రధాన ఎన్నికల కమిషనర్ అయితే, రెండు పదవుల్లో కలిపి ఆయన సర్వీసు ఆరేళ్లకు మించడానికి వీల్లేదు.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1)లో తప్పు వాక్యాలు రెండూ ఉన్నాయి; 3వ, 4వ వాక్యాలు లేవు. (2)లో తప్పు వాక్యమైన 1వ వాక్యం ఉంది; 4వ వాక్యం లేదు. (3)లో తప్పు వాక్యమైన 2వ వాక్యం ఉంది; 3వ వాక్యం లేదు.

Topic 333

ఐక్యరాజ్యసమితి ప్రత్యేక సంస్థలు

బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలు (MCQs)

ప్రశ్న 1. కింది జతలను పరిశీలించండి. ప్రతి జతలో ఒక ఐక్యరాజ్యసమితి ప్రత్యేక సంస్థను, దాని నిర్మాణం లేదా చరిత్రలోని ఒక అంశాన్ని ఇచ్చారు:

సంస్థ	అంశం
1. WHO	దీని రాజ్యాంగాన్ని 1946లో ఒక అంతర్జాతీయ ఆరోగ్య సదస్సు ఆమోదించింది
2. UNESCO	2025 నవంబర్ 15 నుంచి పదవిలో ఉన్న డైరెక్టర్ జనరల్‌ను దీని 43వ జనరల్ కాన్ఫరెన్స్ ఎన్నుకుంది
3. ILO	ఇది 1969లో నోబెల్ శాంతి బహుమతి గెలుచుకుంది
4. FAO	యూరోపియన్ యూనియన్ దీని సభ్యుల్లో ఒకటి

పైన ఇచ్చిన జతల్లో ఎన్ని సరిగ్గా జతపరిచి ఉన్నాయి?

- (1) ఒక జత మాత్రమే
- (2) రెండు జతలు మాత్రమే
- (3) మూడు జతలు మాత్రమే
- (4) నాలుగు జతలూ

ప్రశ్న 2. ఐక్యరాజ్యసమితి ప్రత్యేక సంస్థల గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. ఐక్యరాజ్యసమితి చార్టర్ ప్రకారం, ప్రత్యేక సంస్థలతో ఆర్థిక, సామాజిక మండలి ఒప్పందాలు చేసుకోవచ్చు; ఒక్కో సంస్థను ఏ షరతుల మీద ఐక్యరాజ్యసమితితో అనుసంధానం చేస్తారో ఆ ఒప్పందాలు నిర్ణయిస్తాయి; ఆ ఒప్పందాలకు సర్వప్రతినిధి సభ ఆమోదం కావాలి.
2. WHO కార్యనిర్వాహక మండలిలో 34 మంది సభ్యులు ఉంటారు; వాళ్లను ఐదేళ్ల పదవీకాలానికి ఎన్నుకుంటారు.
3. 1922 నుంచి ILO పాలక మండలిలో భారతదేశం శాశ్వత సభ్య దేశంగా ఉంది.
4. అంతర్జాతీయ కార్మిక సదస్సు ఏడాదికి మూడుసార్లు సమావేశమవుతుంది; ILO పాలక మండలి ఏడాదికి ఒకసారి సమావేశమవుతుంది.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

- (1) 1, 2 మాత్రమే
- (2) 1, 3 మాత్రమే
- (3) 2, 4 మాత్రమే
- (4) 3, 4 మాత్రమే

జవాబులు, వివరణలు

ప్రశ్న 1. జవాబు: (4) నాలుగు జతలూ

- 1వ జత సరైనది: న్యూయార్క్‌లో జరిగిన అంతర్జాతీయ ఆరోగ్య సదస్సు 1946 జూలై 22న WHO రాజ్యాంగాన్ని ఆమోదించింది. అది 1948 ఏప్రిల్ 7న అమల్లోకి వచ్చింది. రాజ్యాంగ ఆమోద సంవత్సరం 1946; సంస్థ ఏర్పాటు, రాజ్యాంగ అమలు సంవత్సరం 1948.
- 2వ జత సరైనది: సమర్కండ్‌లో జరిగిన 43వ జనరల్ కాన్ఫరెన్స్ 2025 నవంబర్ 6న ఖాలెద్ ఎల్-ఎనానీని ఎన్నుకుంది; ఆయన నవంబర్ 15న పదవి చేపట్టారు. UNESCO కార్యనిర్వాహక మండలి పేరును ప్రతిపాదిస్తుంది; జనరల్ కాన్ఫరెన్స్ ఎన్నుకుంటుంది. WHO అధిపతిని ప్రపంచ ఆరోగ్య సభ, ILO అధిపతిని పాలక మండలి ఎంచుకుంటాయి.
- 3వ జత సరైనది: 1919లో ఏర్పడిన ILO తన 50వ వార్షికోత్సవం సందర్భంగా 1969లో నోబెల్ శాంతి బహుమతి పొందింది.
- 4వ జత సరైనది: FAOలో 193 దేశాలు, యూరోపియన్ యూనియన్ అనే ఒక సభ్య సంస్థ కలిపి 194 సభ్యులు. WHO, UNESCOలోని 194 సభ్యులూ దేశాలే; FAOలో EU సభ్య సంస్థగా ఉండటం ప్రత్యేకత.
- లెక్క: నాలుగు జతలూ సరిగ్గా జతపరిచి ఉన్నాయి.
- (1), (2), (3) తప్పు: ప్రతి ఆప్షన్ కనీసం ఒక జత తప్పని సూచిస్తుంది; కానీ నాలుగు జతలూ సరైనవే.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (2) 1, 3 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం సరైనది: అధికరణ 63(1) ప్రకారం, అధికరణ 57లో పేర్కొన్న సంస్థలతో అనుసంధాన షరతులను నిర్ణయించే ఒప్పందాలు ECOSOC చేసుకోవచ్చు. ఆ ఒప్పందాలకు సర్వప్రతినిధి సభ ఆమోదం అవసరం.
- 2వ వాక్యం తప్పు: WHO కార్యనిర్వాహక మండలిలో సాంకేతిక అర్హతలు ఉన్న 34 మంది సభ్యులు ఉంటారు; వాళ్లను మూడేళ్ల పదవీకాలానికి ఎన్నుకుంటారు, ఐదేళ్లకు కాదు. ఐదేళ్లు అనేది డైరెక్టర్ జనరల్ పదవీకాలం.
- 3వ వాక్యం సరైనది: భారత్ ILO వ్యవస్థాపక సభ్య దేశం; 1922 నుంచి పాలక మండలిలో శాశ్వత సభ్య దేశం.
- 4వ వాక్యం తప్పు: ఇది రెండు సంస్థల సమావేశాలను తారుమారు చేసింది. అంతర్జాతీయ కార్మిక సదస్సు ఏటా జెనీవాలో సమావేశమవుతుంది; పాలక మండలి ఏడాదికి మూడుసార్లు సమావేశమవుతుంది.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1)లో తప్పైన 2వ వాక్యం ఉంది; సరైన 3వ వాక్యం లేదు. (3)లో తప్పైన రెండు వాక్యాలూ ఉన్నాయి; సరైన వాక్యం ఒక్కటీ లేదు. (4)లో తప్పైన 4వ వాక్యం ఉంది; సరైన 1వ వాక్యం లేదు.

Topic 334

ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్వ్యవస్థీకరణ: మౌలిక వసతుల హామీలు

బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలు (MCQs)

ప్రశ్న 1. ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్వ్యవస్థీకరణ చట్టం, 2014 హామీ ఇచ్చిన రైల్వే జోన్ గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. 2019 ఫిబ్రవరిలో ప్రకటించిన సౌత్ కోస్ట్ రైల్వే జోన్ ప్రధాన కేంద్రం విజయవాడలో ఉంది.
2. 2026 మే నాటి రైల్వే బోర్డు నోటిఫికేషన్ ప్రకారం, వాల్తేర్ డివిజన్‌లో కొత్త జోన్‌కు వెళ్లిన భాగం ఆ జోన్‌లోని విశాఖపట్నం డివిజన్‌గా ఉంటుంది.
3. కొత్త జోన్‌లో విడిగా విశాఖపట్నం డివిజన్ ఉండాలని 2019 ఫిబ్రవరి నాటి కేంద్ర మంత్రివర్గ నిర్ణయంలోనే చెప్పారు.
4. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో కొత్త రైల్వే జోన్‌ను ఏర్పాటు చేయాలని చట్టంలోని పదమూడో షెడ్యూల్ భారతీయ రైల్వేను ఆదేశించింది.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

- (1) 2 మాత్రమే
- (2) 1, 3 మాత్రమే
- (3) 1, 2, 4 మాత్రమే
- (4) 3, 4 మాత్రమే

ప్రశ్న 2. ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్వ్యవస్థీకరణ చట్టం, 2014లోని పదమూడో షెడ్యూల్ హామీ ఇచ్చిన ఉక్కు కర్మాగారం, ఓడరేవు గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. వైఎస్ఆర్ కడప జిల్లాలో సమగ్ర ఉక్కు కర్మాగారం మొదటి చూపులోనే ఆర్థికంగా లాభసాటి కాదని 2014 డిసెంబర్ నాటి SAIL సాధ్యాసాధ్యాల నివేదిక తేల్చింది.
2. కొత్త సాధ్యాసాధ్యాల నివేదికను MECON ఇచ్చిన సమాచారంతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తయారు చేయాలని ఉక్కు కర్మాగారాలపై ఏర్పడిన టాస్క్ ఫోర్స్ 2017 డిసెంబర్ సమావేశంలో నిర్ణయించింది.
3. అప్పటి సరకు రవాణా, ఛార్జీల అంచనాల ప్రకారం దుగ్గిరాజుపట్నం ఓడరేవు ప్రాజెక్టు వాణిజ్యపరంగా లాభసాటి కాదని 2016 జూన్ నాటి AECOM సవరించిన నివేదిక తేల్చింది.
4. రామాయపట్నంలో ప్రధాన ఓడరేవు పెట్టాలని ప్రభుత్వం ప్రతిపాదిస్తోందని 2017 మార్చిలో నౌకాయాన మంత్రిత్వ శాఖ లోక్‌సభకు చెప్పింది.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

- (1) 1, 2 మాత్రమే
- (2) 2, 4 మాత్రమే
- (3) 1, 3 మాత్రమే
- (4) 3, 4 మాత్రమే

జవాబులు, వివరణలు

ప్రశ్న 1. జవాబు: (1) 2 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం తప్పు: 2019 ప్రకటన ప్రకారం సౌత్ కోస్ట్ రైల్వే ప్రధాన కేంద్రం విశాఖపట్నం. విజయవాడ దానిలోని ఒక డివిజన్ పేరు.
- 2వ వాక్యం సరైనది: 4 మే 2026 రైల్వే బోర్డు నోటిఫికేషన్ 1 జూన్ 2026 నుంచి అమల్లోకి వచ్చింది. వాల్తేర్‌ను విడగొట్టి కొత్త రాయగడ డివిజన్‌ను ఈస్ట్ కోస్ట్ రైల్వేకు ఇచ్చారు; మిగిలిన భాగం సౌత్ కోస్ట్ రైల్వేలో విశాఖపట్నం డివిజన్ అయింది.
- 3వ వాక్యం తప్పు: 2019 నిర్ణయంలో సంబంధిత వాల్తేర్ భాగాన్ని విజయవాడ డివిజన్‌లో కలపాలని ప్రతిపాదించారు. ప్రత్యేక విశాఖపట్నం డివిజన్ ఫిబ్రవరి 2025లో ఆమోదించిన పాక్షిక మార్పుతో వచ్చింది.
- 4వ వాక్యం తప్పు: షెడ్యూల్‌లోని అంశం 8 కొత్త జోన్ ఏర్పాటును “పరిశీలించి”, త్వరగా నిర్ణయం తీసుకోవాలని చెప్పింది. తప్పనిసరిగా జోన్‌ను ఏర్పాటు చేయాలని ఆ పదాలు చెప్పలేదు.
- మిగతా ఆప్షన్లు: (2)లో 1, 3 రెండూ తప్పు; సరైన 2 లేదు. (3)లో తప్పైన 1, 4 కూడా ఉన్నాయి. (4)లో 3, 4 రెండూ తప్పు; సరైన 2 లేదు.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (3) 1, 3 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం సరైనది: 2 డిసెంబర్ 2014 SAIL నివేదిక ప్రాథమికంగా ఆర్థిక సాధ్యత లేదని తేల్చింది.
- 2వ వాక్యం తప్పు: సమాచారం ఇచ్చే దిశను తారుమారు చేసింది. 27 డిసెంబర్ 2017 సమావేశంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు MECONకు సమాచారం ఇవ్వాలని, MECON సాధ్యాసాధ్యాల నివేదిక తయారు చేయాలని నిర్ణయించారు.
- 3వ వాక్యం సరైనది: 10 జూన్ 2016న సమర్పించిన AECOM సవరించిన నివేదిక అప్పటి సరకు రవాణా, ఛార్జీల అంచనాలతో ప్రాజెక్టు వాణిజ్యపరంగా లాభసాటిగా లేదని తేల్చింది.
- 4వ వాక్యం తప్పు: 30 మార్చి 2017 సమాధానంలో కేంద్రం రామాయపట్నంలో ప్రధాన ఓడరేవును ప్రతిపాదించలేదు. రాష్ట్రం దాన్ని నాన్-మేజర్ పోర్ట్‌గా అభివృద్ధి చేస్తోంది.
- మిగతా ఆప్షన్లు: (1)లో తప్పైన 2 ఉంది; సరైన 3 లేదు. (2)లో 2, 4 రెండూ తప్పు. (4)లో తప్పైన 4 ఉంది; సరైన 1 లేదు.

Topic 335

సుస్థిర అభివృద్ధి

బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలు (MCQs)

ప్రశ్న 1. సుస్థిర అభివృద్ధి భావన గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. తన సుస్థిర అభివృద్ధి నిర్వచనంలో రెండు ముఖ్య భావనలు ఉన్నాయని బ్రంట్‌లాండ్ నివేదిక చెబుతోంది: ఒకటి, "అవసరాలు" (needs) అనే భావన, ముఖ్యంగా ప్రపంచంలోని పేదల కనీస అవసరాలు; రెండు, ఇప్పటి, భవిష్యత్ అవసరాలను తీర్చే పర్యావరణ సామర్థ్యం మీద సాంకేతికత స్థితి, సామాజిక వ్యవస్థ వల్ల పడే పరిమితులు (limitations) అనే ఆలోచన.
2. శోషణ సామర్థ్యం (absorptive capacity) అంటే క్షీణతను తనలో ఇముడ్చుకునే పర్యావరణ సామర్థ్యం.
3. మూలధనం దాని వివిధ రకాల మధ్య ఎలా పంచి ఉందో పట్టించుకోకుండా, మొత్తం మూలధన నిల్వను చెక్కుచెదరకుండా ఉంచడం మీద బలహీన సుస్థిరత (weak sustainability) దృష్టి పెడుతుంది.
4. సుస్థిర అభివృద్ధికి హెర్మన్ డాలీ చెప్పిన షరతుల్లో ఒకటి: పునరుత్పాదకం కాని వనరులు తరిగిపోయే రేటు వాటి పునరుత్పత్తి రేటును మించకూడదు.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

- (1) 1, 2 మాత్రమే
- (2) 1, 2, 3 మాత్రమే
- (3) 2, 3, 4 మాత్రమే
- (4) 1, 3, 4 మాత్రమే

ప్రశ్న 2. జాబితా Iని (సదస్సు లేదా కమిషన్) జాబితా IIతో (దాని ఒక లక్షణం) జతపరచండి. జాబితాల కింద ఇచ్చిన కోడ్ నుంచి సరైన జవాబును ఎంచుకోండి:

జాబితా **I** (సదస్సు లేదా కమిషన్)	జాబితా **II** (దాని ఒక లక్షణం)
A. ఐక్యరాజ్యసమితి మానవ పర్యావరణ సదస్సు, స్టాక్‌హోమ్	1. 27 సూత్రాల ప్రకటన; దానితో పాటు అటవీ సూత్రాలు
B. ఐక్యరాజ్యసమితి పర్యావరణ, అభివృద్ధి సదస్సు, రియో డి జనీరో	2. "The Future We Want" అనే ఫలిత పత్రం
C. పర్యావరణం, అభివృద్ధిపై ప్రపంచ కమిషన్	3. 26 సూత్రాల ప్రకటన; 109 సిఫార్సులు ఉన్న కార్యాచరణ ప్రణాళిక
D. సుస్థిర అభివృద్ధిపై ఐక్యరాజ్యసమితి సదస్సు (రియో+20)	4. దీనికి అధ్యక్షత వహించిన వ్యక్తి నార్వేకు చెందినవారు; సాధారణ సభ 38/161 తీర్మానం ఫలితంగా ఏర్పడింది

- (1) A-3, B-1, C-4, D-2
- (2) A-1, B-3, C-2, D-4
- (3) A-3, B-1, C-2, D-4
- (4) A-1, B-3, C-4, D-2

జవాబులు, వివరణలు

ప్రశ్న 1. జవాబు: (2) 1, 2, 3 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం సరైనది: సుస్థిర అభివృద్ధిలో రెండు ముఖ్య భావనలు ఉన్నాయి. ఒకటి "అవసరాలు" అనే భావన, ముఖ్యంగా ప్రపంచంలోని పేదల కనీస అవసరాలు; వాటికి అన్నిటికన్నా ఎక్కువ ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి. రెండు, ఇప్పటి, భవిష్యత్ అవసరాలను తీర్చే పర్యావరణ సామర్థ్యం మీద సాంకేతికత స్థితి, సామాజిక వ్యవస్థ వల్ల పడే పరిమితులు అనే ఆలోచన.
- 2వ వాక్యం సరైనది: శోషణ సామర్థ్యం అంటే పర్యావరణం క్షీణతను గ్రహించగల సామర్థ్యం.
- 3వ వాక్యం సరైనది: బలహీన సుస్థిరత ఆ మూలధనం ఏ రకాల మధ్య ఎలా పంచి ఉందో పట్టించుకోకుండా, మొత్తం మూలధన నిల్వను చెక్కుచెదరకుండా ఉంచడం మీద దృష్టి పెడుతుంది. ఒక్కో మూలధన నిల్వను విడివిడిగా కాపాడాలని అడిగేది బలమైన సుస్థిరత.
- 4వ వాక్యం తప్పు: డాలీ షరతు ప్రకారం పునరుత్పాదకం కాని వనరులు తరిగిపోయే రేటు, పునరుత్పాదక ప్రత్యామ్నాయాలు తయారయ్యే రేటును మించకూడదు. పునరుత్పత్తి రేటుతో పోల్చే షరతు పునరుత్పాదక వనరులకు వర్తిస్తుంది. పునరుత్పాదకం కాని వనరులు మానవ కాలవ్యవధిలో తిరిగి ఏర్పడవు.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1)లో సరైనదైన 3వ వాక్యం లేదు. (3)లో తప్పు అయిన 4వ వాక్యం ఉంది; 1వ వాక్యం లేదు. (4)లో 4వ వాక్యం ఉంది; 2వ వాక్యం లేదు.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (1) **A**-3, **B**-1, **C**-4, **D**-2

- A-3: 1972 జూన్ 5 నుంచి 16 వరకు జరిగిన స్టాక్‌హోమ్ సదస్సు 26 సూత్రాలు ఉన్న స్టాక్‌హోమ్ ప్రకటనను, 109 సిఫార్సులుగా విభజించిన మానవ పర్యావరణం కోసం కార్యాచరణ ప్రణాళికను ఆమోదించింది. UNEP ఏర్పాటుకు కూడా ఈ సదస్సు దారితీసింది.
- B-1: 1992 జూన్ 3 నుంచి 14 వరకు రియో డి జనీరోలో జరిగిన ధరిత్రీ సదస్సు నుంచి ఎజెండా 21తో పాటు, 27 సార్వత్రిక సూత్రాలు ఉన్న రియో ప్రకటన, అటవీ సూత్రాలు వచ్చాయి.
- C-4: పర్యావరణం, అభివృద్ధిపై ప్రపంచ కమిషన్‌కు నార్వేకు చెందిన గ్రో హార్లెం బ్రంట్‌లాండ్ అధ్యక్షత వహించారు. 1983 డిసెంబర్ 19 నాటి సాధారణ సభ 38/161 తీర్మానం ఫలితంగా ఈ కమిషన్ ఏర్పడింది. ఇది 1987లో *Our Common Future* నివేదికను ఇచ్చింది (A/42/427).
- D-2: 2012 జూన్‌లో జరిగిన సుస్థిర అభివృద్ధిపై ఐక్యరాజ్యసమితి సదస్సు, అంటే రియో+20, "The Future We Want"ను ఆమోదించింది. ఆ పత్రం SDGల ప్రక్రియను మొదలుపెట్టింది.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (2) స్టాక్‌హోమ్, 1992 రియోల జవాబులను తారుమారు చేసింది; కమిషన్, రియో+20ల జవాబులను కూడా తారుమారు చేసింది. అందుకే అందులో నాలుగు జతలూ తప్పు. (3) స్టాక్‌హోమ్, 1992 రియోలను సరిగా జతపరిచింది. కానీ "The Future We Want"ను కమిషన్‌కు, నార్వే అధ్యక్షత, 38/161 తీర్మానాన్ని రియో+20కి ఇచ్చింది. (4) కమిషన్, రియో+20లను సరిగా జతపరిచింది. కానీ 27 సూత్రాల ప్రకటనను, అటవీ సూత్రాలను స్టాక్‌హోమ్‌కు; 26 సూత్రాల ప్రకటనను, 109 సిఫార్సులను 1992 రియోకు ఇచ్చింది.

Topic 336

భారతదేశ శీతోష్ణస్థితి

బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలు (MCQs)

ప్రశ్న 1. ఈ పద్ధతిలోని, భారతదేశ శీతోష్ణస్థితిని నియంత్రించే అంశాల గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. కర్కటరేఖ భారతదేశ మధ్య భాగం గుండా తూర్పు-పడమర దిశలో పోతుంది; అందువల్ల భారతదేశ ఉత్తర భాగం ఉప అయనరేఖా మండలంలో, సమశీతోష్ణ మండలంలో ఉంటుంది.
2. ముంబయి, కొంకణ్ తీరం సముద్రం శీతోష్ణస్థితిని మితంగా ఉంచే ప్రభావానికి దూరంగా ఉన్నాయి కాబట్టి, వాటిని తీవ్రమైన శీతోష్ణస్థితి ఉన్న ప్రాంతాలకు ఉదాహరణలుగా ఇచ్చారు.
3. ఇక్కడ వివరించిన పద్ధతిలో భారతదేశ శీతోష్ణస్థితిని నియంత్రించే మూడు వాతావరణ పరిస్థితులు: పీడనం, ఉపరితల పవనాలు; ఎగువ వాతావరణ ప్రసరణ; సముద్ర ప్రవాహాలు.
4. ఏ చల్లని గాలుల నుంచి హిమాలయాలు ఉపఖండాన్ని కాపాడతాయో, ఆ గాలులు ఆర్కిటిక్ వృత్తం దగ్గర పుట్టి, మధ్య, తూర్పు ఆసియాల మీదుగా వీస్తాయి.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

- (1) 1, 3 మాత్రమే
- (2) 2, 4 మాత్రమే
- (3) 2, 3 మాత్రమే
- (4) 1, 4 మాత్రమే

ప్రశ్న 2. కింది జతలను పరిశీలించండి. ఒక్కో జతలో భారతదేశంలోని ఒక వాతావరణ ఘటన (weather phenomenon), దానికి చెందిన ఒక లక్షణం ఉన్నాయి:

వాతావరణ ఘటన	లక్షణం
1. కాల్‌బైశాఖి (నార్ వెస్టర్లు)	బెంగాల్, అసోంలలో వచ్చే, భయం పుట్టించే సాయంత్రపు ఉరుముల తుఫానులు; తేయాకు, జనపనార, వరికి ఉపయోగపడతాయి
2. మహావట్	ఈశాన్య రుతుపవనాలు తమిళనాడు తీరానికి తెచ్చే శీతాకాలపు వర్షం
3. లూ	వేసవిలో పంజాబ్ నుంచి బిహార్ వరకు ఉత్తర మైదానాల మీద వీచే వేడి, పొడి గాలులు
4. "అక్టోబర్ వేడిమి"	రుతుపవనాలు వెనుదిరిగిన తర్వాత, నిర్మలమైన ఆకాశం కింద ఎక్కువ ఉష్ణోగ్రత, ఎక్కువ ఆర్ద్రత వల్ల వచ్చే ఉక్కపోత వాతావరణం

పైన ఇచ్చిన జతల్లో ఎన్ని సరిగ్గా జతపరిచి ఉన్నాయి?

- (1) ఒక జత మాత్రమే
- (2) రెండు జతలు మాత్రమే
- (3) మూడు జతలు మాత్రమే
- (4) నాలుగు జతలూ

జవాబులు, వివరణలు

ప్రశ్న 1. జవాబు: (4) 1, 4 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం సరైనది: కర్కటరేఖ భారతదేశ మధ్య భాగం గుండా తూర్పు-పడమర దిశలో పోతుంది; భారతదేశ ఉత్తర భాగం ఉప అయనరేఖా మండలంలో, సమశీతోష్ణ మండలంలో ఉంటుంది; కర్కటరేఖకు దక్షిణాన ఉన్న భాగం ఉష్ణమండలంలో ఉంటుంది.
- 2వ వాక్యం తప్పు: ఇది తీరప్రాంత–లోతట్టు శీతోష్ణస్థితుల తేడాను తిరగేసింది. సముద్రం అక్కడి శీతోష్ణస్థితిని మితంగా ఉంచుతుంది కాబట్టి ముంబయి, కొంకణ్ తీరాల్లో రుతువుల మధ్య ఉష్ణోగ్రతల తేడా తక్కువగా ఉంటుంది. తీవ్రమైన శీతోష్ణస్థితి ఉండేది దిల్లీ, కాన్పూర్, అమృత్‌సర్ లాంటి, సముద్రానికి దూరంగా ఉన్న లోపలి ప్రాంతాల్లో.
- 3వ వాక్యం తప్పు: ప్రధాన మూడు వాతావరణ పరిస్థితులు: పీడనం, ఉపరితల పవనాలు; ఎగువ వాతావరణ ప్రసరణ; పాశ్చాత్య చక్రవాత అవాంతరాలు, ఉష్ణమండల చక్రవాతాలు. సముద్ర ప్రవాహాలు ఏ ప్రదేశానికైనా వర్తించే ఆరు సాధారణ శీతోష్ణస్థితి నియంత్రకాల్లో ఒకటి; ఈ మూడు పరిస్థితుల్లో అవి లేవు.
- 4వ వాక్యం సరైనది: ఉత్తరం నుంచి వచ్చే చల్లని గాలులకు హిమాలయాలు ఛేదించలేని కవచంలా నిలుస్తాయి; ఆ గాలులు ఆర్కిటిక్ వృత్తం దగ్గర పుట్టి మధ్య, తూర్పు ఆసియాల మీదుగా వీస్తాయి.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1)లో తప్పు అయిన 3వ వాక్యం ఉంది; సరైనదైన 4వ వాక్యం లేదు. (2)లో తప్పు అయిన 2వ వాక్యం ఉంది; సరైనదైన 1వ వాక్యం లేదు. (3)లో తప్పు అయిన 2వ, 3వ వాక్యాలు ఉన్నాయి; సరైనవైన 1వ, 4వ వాక్యాలు లేవు.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (3) మూడు జతలు మాత్రమే

- 1వ జత సరైనది: నార్ వెస్టర్లు బెంగాల్, అసోంలలో వచ్చే తీవ్రమైన సాయంత్రపు ఉరుముల తుఫానులు. స్థానికంగా వీటిని కాల్‌బైశాఖి అంటారు; ఈ జల్లులు తేయాకు, జనపనార, వరి సాగుకు ఉపయోగపడతాయి.
- 2వ జత తప్పు: "మహావట్" అంటే ఉత్తర మైదానాల్లో కురిసే శీతాకాలపు వర్షానికి స్థానిక పేరు; మధ్యధరా సముద్రం, పశ్చిమ ఆసియాల నుంచి వచ్చే పాశ్చాత్య చక్రవాత అవాంతరాలు ఈ వర్షాన్ని తెస్తాయి; ఇది కొంచెమే అయినా రబీ పంటలకు చాలా ముఖ్యం. తమిళనాడు తీరంలో శీతాకాలపు వర్షం ఈశాన్య పవనాల వల్ల వస్తుంది; అక్కడ అవి సముద్రం నుంచి నేల వైపు వీస్తాయి; ఆ వర్షాన్ని మహావట్ అనరు.
- 3వ జత సరైనది: లూ అంటే వేసవి కాలంలో పంజాబ్ నుంచి బిహార్ వరకు ఉత్తర మైదానాల్లో వీచే వేడి, పొడి, ఉక్కిరిబిక్కిరి చేసే గాలులు.
- 4వ జత సరైనది: తిరోగమన రుతుపవనాల కాలానికి నిర్మలమైన ఆకాశం, పెరిగే ఉష్ణోగ్రత గుర్తులు; ఎక్కువ ఉష్ణోగ్రత, ఎక్కువ ఆర్ద్రత వల్ల వాతావరణం బాగా ఉక్కపోతగా మారుతుంది; దీన్నే సాధారణంగా "అక్టోబర్ వేడిమి" అంటారు.
- కాబట్టి మూడు జతలు (1, 3, 4) సరిగ్గా జతపరిచి ఉన్నాయి.
- (1) ఎందుకు తప్పు: 2వ జతను తిరస్కరించి, సరైన జతల్లో రెండింటిని కూడా అనుమానించే అభ్యర్థి ఒక జత దగ్గర ఆగిపోతారు; ఉదాహరణకు లూను వాయవ్యానికి మాత్రమే పరిమితం చేసి, "అక్టోబర్ వేడిమి"ని వేసవి కాలంలో పెడితే ఇలా జరుగుతుంది.
- (2) ఎందుకు తప్పు: 2వ జతను సరిగ్గానే తిరస్కరించి, ఇంకో సరైన జతను కూడా తిరస్కరించే అభ్యర్థి రెండు జతల దగ్గర ఆగిపోతారు; ఉదాహరణకు కాల్‌బైశాఖిని శీతాకాలపు తుఫాను అనుకుంటే ఇలా జరుగుతుంది.
- (4) ఎందుకు తప్పు: 2వ జతను ఒప్పుకునే అభ్యర్థి నాలుగు జతలూ సరైనవని లెక్కిస్తారు. తమిళనాడు తీరానికి ఈశాన్య రుతుపవనాల వల్ల శీతాకాలపు వర్షం నిజంగానే వస్తుంది; కానీ "మహావట్" అనేది ఉత్తర మైదానాల శీతాకాలపు వర్షం పేరు.

Topic 338

సమస్య పరిష్కారం

బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలు (MCQs)

ప్రశ్న 1. మూడు వారాలుగా ఒక మండల పరిషత్ అభివృద్ధి అధికారికి (Mandal Parishad Development Officer) పదే పదే ఫిర్యాదులు వస్తున్నాయి: గ్రామంలో మిగతా అందరికీ తాగునీరు రోజూ వస్తోంది; కానీ చివర ఉన్న ఒక శివారు పల్లెకు మాత్రం మూడు రోజులకు ఒకసారే వస్తోంది. సరఫరా ఎక్కడ, ఎందుకు ఆగిపోతోందో ఆయన ఇంకా కనుక్కోలేదు. కింది తర్వాతి అడుగుల్లో ఏ ఒక్కటి క్రమబద్ధమైన సమస్య పరిష్కార ప్రక్రియను అన్నిటికన్నా బాగా పాటిస్తుంది?

- (1) ఒక బూస్టర్ పంపు, ఒక కొత్త బోరుబావి, ఒక వేరే పైప్‌లైన్ అనే మూడు పరిష్కార మార్గాల జాబితా రాసి, వాటిని ఖర్చు, సమయం మీద పోల్చి, వాటిలో ఉత్తమమైనదాన్ని ఎంచుకోవడం
- (2) పక్క మండలంలో చివరి కొనలో ఇలాంటి నీటి కొరతను తీర్చిన బూస్టర్ పంపును, అది అక్కడ పని చేసిందని ఫోన్‌లో నిర్ధారించుకున్న తర్వాత, ఇక్కడా పెట్టించడం
- (3) ఆ పల్లెకు వెళ్లి, పంపింగ్ షెడ్యూల్‌ను, వాల్వ్ రికార్డులను, చివరి కొనలో నీటి ఒత్తిడిని సరిచూసి, సరఫరా ఎక్కడ, ఎప్పుడు ఆగిపోతోందో రాసుకోవడం
- (4) తాను ఇప్పటికే అనుమానిస్తున్న పంపు ఆపరేటర్ పేరు ఉన్న ఫిర్యాదులను పరిశీలించి, అవి తన అనుమానాన్ని బలపరిస్తే అతని మీద చర్య తీసుకోవడం

ప్రశ్న 2. సమస్య పరిష్కార టెక్నిక్‌లు, అడ్డంకుల గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. అల్గారిథమ్ అనేది ఒక దశలవారీ పద్ధతి; దాన్ని కచ్చితంగా పాటిస్తే అది తప్పకుండా పరిష్కారాన్ని ఇస్తుంది.
2. సాధనం-లక్ష్యం విశ్లేషణ (means-end analysis) బ్రాన్స్‌ఫర్డ్, స్టెయిన్‌ల జనరల్ ప్రాబ్లమ్ సాల్వర్ (General Problem Solver) పాటించిన పద్ధతి.
3. బ్రాన్స్‌ఫర్డ్, స్టెయిన్‌ల (1984) IDEAL నమూనాలో, సమస్యను నిర్వచించిన తర్వాత వచ్చే దశ సాధ్యమైన వ్యూహాలను వెతకడం.
4. లుచిన్స్ నీటి జాడీ ప్రయోగం (1942) క్రియాత్మక స్థిరత్వం (functional fixedness) మీద జరిగిన ప్రసిద్ధ అధ్యయనం.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

- (1) 1, 2 మాత్రమే
- (2) 1, 3 మాత్రమే
- (3) 3, 4 మాత్రమే
- (4) 2, 4 మాత్రమే

జవాబులు, వివరణలు

ప్రశ్న 1. జవాబు: (3) ఆ పల్లెకు వెళ్లి, పంపింగ్ షెడ్యూల్‌ను, వాల్వ్ రికార్డులను, చివరి కొనలో నీటి ఒత్తిడిని సరిచూసి, సరఫరా ఎక్కడ, ఎప్పుడు ఆగిపోతోందో రాసుకోవడం

- (3) ఎందుకు సరైనది: సరఫరా ఎక్కడ, ఎందుకు ఆగిపోతోందో అధికారికి ఇంకా తెలియదు; అంటే సమస్యను ఇంకా గుర్తించలేదు, చూపించలేదు. సమస్య పరిష్కార క్రమం "సమస్యను గుర్తించడం", "సమస్యను చూపించడం" అనే దశలతో మొదలవుతుంది. షెడ్యూల్‌ను, వాల్వ్‌లను, ఒత్తిడిని సరిచూసి, సరఫరా ఎక్కడ, ఎప్పుడు ఆగిపోతోందో రాసుకుంటే ఈ రెండు దశలూ జరుగుతాయి. మిగతా ప్రతి ఆప్షన్ ముందుగానే ఒక పరిష్కార మార్గాన్నో, ఒక దోషినో ఎంచుకుంటోంది.
- (1) ఎందుకు తప్పు: పరిష్కార మార్గాలను ఖర్చు, సమయం మీద పోల్చడం 4వ దశ (అన్ని పరిష్కారాలనూ అంచనా వేయడం) లాగా కనిపిస్తుంది; కానీ కారణం ఇంకా తెలియదు. సమస్యను గుర్తించి, చూపించక ముందే (1, 2 దశలు) ఒక పరిష్కార మార్గాన్ని ఎంచుకోవడం పరిష్కారానికి దూకడం అవుతుంది; 1, 2 దశలు 4వ దశ కన్నా ముందు వస్తాయి.
- (2) ఎందుకు తప్పు: ఇది పరిష్కారానికి దూకడం; ఆ పరిష్కారాన్ని సాదృశ్యంతో తెచ్చుకుంటోంది. సాదృశ్యం ఒక పరిష్కారాన్ని సూచించగలదు; దాన్ని పరీక్షించదు . ఫోన్ కాల్ చూపించేది పంపు పక్క మండలంలో పని చేసిందని మాత్రమే; ఈ పల్లెలో కూడా అదే కారణంతో సరఫరా ఆగిపోతోందని అది చూపించదు; పైకి కనిపించే పోలిక తప్పుదారి పట్టించవచ్చు . ఇది 4వ దశను, అంటే అన్ని పరిష్కారాలనూ అంచనా వేయడాన్ని, కూడా వదిలేస్తోంది.
- (4) ఎందుకు తప్పు: ఇది నిర్ధారణ పక్షపాతాన్ని చూపిస్తుంది; తనకు ఇప్పటికే ఉన్న నమ్మకాన్ని బలపరిచే ఫిర్యాదుల మీదే దృష్టి పెడుతోంది. ఆపరేటర్ మీద చర్య తీసుకోవడం సమస్యను నిర్వచించక ముందే చర్య తీసుకోవడం అవుతుంది.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (2) 1, 3 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం సరైనది: తగిన అల్గారిథమ్ నిర్ణీత దశలవారీ పద్ధతి. దాని షరతులు నెరవేరి, సరిగ్గా అమలు చేస్తే ఉద్దేశించిన ఫలితం వస్తుంది.
- 2వ వాక్యం తప్పు: సాధనం-లక్ష్యం విశ్లేషణ న్యూవెల్, సైమన్‌ల జనరల్ ప్రాబ్లమ్ సాల్వర్ పాటించిన పద్ధతి . బ్రాన్స్‌ఫర్డ్, స్టెయిన్ IDEAL నమూనాను రూపొందించినవాళ్లు; జనరల్ ప్రాబ్లమ్ సాల్వర్‌ను కాదు.
- 3వ వాక్యం సరైనది: IDEAL అంటే Identify, Define, Explore, Act, Look; "సాధ్యమైన వ్యూహాలను వెతకడం" (Explore) అనే దశ "సమస్యను నిర్వచించి, చూపించడం" (Define) తర్వాత వస్తుంది.
- 4వ వాక్యం తప్పు: లుచిన్స్ నీటి జాడీ సమస్యలు (1942) మానసిక స్థిర పద్ధతి (Einstellung) మీద జరిగిన ప్రసిద్ధ అధ్యయనం; అంటే ఇంతకు ముందు ప్రయత్నించిన పద్ధతినే మళ్లీ వాడే అలవాటు మీద. క్రియాత్మక స్థిరత్వం మీద ప్రసిద్ధ అధ్యయనం డంకర్ కొవ్వొత్తి సమస్య (1945).
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1)లో 2వ వాక్యం ఉంది, 3వ వాక్యం లేదు; (3)లో 4వ వాక్యం ఉంది, 1వ వాక్యం లేదు; (4)లో ఉన్న 2, 4 వాక్యాలు రెండూ తప్పు; 1, 3 వాక్యాలు అందులో లేవు.

Topic 339

పైపులు, నీటి తొట్టెలు

బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలు (MCQs)

ప్రశ్న 1. రెండు నింపే పైపులు A, B ఒక ఖాళీ ట్యాంకును వరుసగా 12 గంటల్లో, 21 గంటల్లో నింపగలవు. బయటికి పంపే పైపు C నిండు ట్యాంకును 28 గంటల్లో ఖాళీ చేయగలదు. ట్యాంకు ఖాళీగా ఉన్నప్పుడు మూడు పైపులనూ ఒకేసారి తెరిస్తే, ట్యాంకు ఎంత కాలంలో నిండుతుంది?

- (1) 14 గంటలు
- (2) 12 గంటలు
- (3) 10 గంటల 50 నిమిషాలు
- (4) 10 గంటల 30 నిమిషాలు

ప్రశ్న 2. పైపులు A, B ఒక ఖాళీ ట్యాంకును వరుసగా 30 నిమిషాల్లో, 45 నిమిషాల్లో నింపగలవు. ట్యాంకు ఖాళీగా ఉన్నప్పుడు రెండు పైపులనూ ఒకేసారి తెరిచారు. 12 నిమిషాల తర్వాత పైపు B ని మూసేశారు; ట్యాంకులో మిగిలిన భాగాన్ని పైపు A ఒక్కటే నింపుతుంది. B ని మూసేశాక ట్యాంకు నిండడానికి A ఇంకా ఎన్ని నిమిషాలు నడవాలి?

- (1) 10 నిమిషాలు
- (2) 15 నిమిషాలు
- (3) 22 నిమిషాలు
- (4) 30 నిమిషాలు

జవాబులు, వివరణలు

ప్రశ్న 1. జవాబు: (4) 10 గంటల 30 నిమిషాలు

- సాధన, 1వ సోపానం: $12 = 2^2 \times 3$, $21 = 3 \times 7$, $28 = 2^2 \times 7$; కాబట్టి 12, 21, 28ల క.సా.గు $2^2 \times 3 \times 7 = 84$. ట్యాంకు పరిమాణాన్ని 84 యూనిట్లు అనుకుందాం.
- 2వ సోపానం: A గంటకు $84 \div 12 = 7$ యూనిట్లు నింపుతుంది; B గంటకు $84 \div 21 = 4$ యూనిట్లు నింపుతుంది. C గంటకు $84 \div 28 = 3$ యూనిట్లు ఖాళీ చేస్తుంది; కాబట్టి దాని పని వేగం -3.
- 3వ సోపానం: నికర పని వేగం = గంటకు $7 + 4 - 3 = 8$ యూనిట్లు.
- 4వ సోపానం: కాలం = $84 \div 8 = 10\ 1/2$ గంటలు, అంటే 10 గంటల 30 నిమిషాలు.
- పని వేగం పద్ధతితో సరిచూడటం: $1/12 + 1/21 - 1/28 = 7/84 + 4/84 - 3/84 = 8/84$ = గంటకు ట్యాంకులో $2/21$ వంతు; కాబట్టి కాలం $21/2$ గంటలు.
- జవాబు సరైనదేనా అని చూడటం: A, B మాత్రమే ఉంటే $84 \div 11 = 7\ 7/11$ గంటలు పడుతుంది; బయటికి పంపే పైపు వల్ల అంతకన్నా ఎక్కువ కాలం పడుతుంది. B గంటకు 4 యూనిట్లు నింపుతుంది, C 3 యూనిట్లే ఖాళీ చేస్తుంది; కాబట్టి మూడూ కలిసి, A ఒక్కటే నింపే దాని కన్నా వేగంగా నింపుతాయి. A ఒక్కదానికి 12 గంటలు పడుతుంది. కాబట్టి జవాబు $7\ 7/11$ గంటలకు, 12 గంటలకు మధ్యలో ఉండాలి. దీనితో (1), (2) పోతాయి; కానీ (3), (4)లలో ఏది సరైనదో పూర్తి సాధన చేస్తేనే తెలుస్తుంది.
- (1) ఎందుకు తప్పు: $14 = 84 \div (7 - 4 + 3)$. ఇక్కడ మైనస్ గుర్తును బయటికి పంపే పైపు C కి కాకుండా నింపే పైపు B కి పెట్టారు. ట్యాంకును ఖాళీ చేసే పైపుకు మాత్రమే మైనస్ గుర్తు వస్తుంది.

- (2) ఎందుకు తప్పు: 12 = 84 ÷ 7, అంటే A ఒక్కదానికి పట్టే కాలం. ఇక్కడ B, C ఒకదాన్ని ఒకటి రద్దు చేసుకుంటాయని అనుకున్నారు. కానీ B గంటకు 4 యూనిట్లు కలుపుతుంది, C 3 యూనిట్లే తీసేస్తుంది; కాబట్టి నికర పని వేగం 7 + 4 - 3 = 8; 7 కాదు.
- (3) ఎందుకు తప్పు: 10 గంటల 50 నిమిషాలు అనే జవాబు, 10.5 గంటలను 10 గంటల 50 నిమిషాలుగా చదవడం వల్ల వస్తుంది. కాలం 84 ÷ 8 = 10 1/2 గంటలు; అర గంట అంటే 30 నిమిషాలు, 50 కాదు.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (1) 10 నిమిషాలు

- సాధన, 1వ సోపానం: 30, 45ల క.సా.గు 90. ట్యాంకు పరిమాణాన్ని 90 యూనిట్లు అనుకుందాం. A నిమిషానికి 90 ÷ 30 = 3 యూనిట్లు నింపుతుంది; B నిమిషానికి 90 ÷ 45 = 2 యూనిట్లు నింపుతుంది.
- 2వ సోపానం: మొదటి 12 నిమిషాల్లో రెండు పైపులూ నడుస్తాయి: 12 × (3 + 2) = 60 యూనిట్లు.
- 3వ సోపానం: 90 - 60 = 30 యూనిట్లు మిగిలాయి; ఇప్పుడు A ఒక్కటే నడుస్తుంది: 30 ÷ 3 = ఇంకా 10 నిమిషాలు.
- పని వేగం పద్ధతితో సరిచూడటం: 12 నిమిషాల్లో రెండూ కలిసి 12 × (1/30 + 1/45) = 12 × 5/90 = ట్యాంకులో 2/3 వంతు నింపుతాయి. 1/3 వంతు మిగులుతుంది; దానికి A కు 1/3 ÷ 1/30 = 10 నిమిషాలు పడుతుంది.
- (2) ఎందుకు తప్పు: 15 = 30 ÷ 2. ఇక్కడ మిగిలిన యూనిట్లను B పని వేగంతో భాగించారు; కానీ B ని మూసేశారు; మిగిలిన భాగాన్ని A ఒక్కటే నింపుతుంది.
- (3) ఎందుకు తప్పు: 22 = 12 + 10 అనేది మొదటి నుంచి పట్టిన కాలం. B ని మూసేశాక పట్టే నిమిషాలను ప్రశ్న అడిగింది.
- (4) ఎందుకు తప్పు: 30 = 90 ÷ 3 అనేది A ఒక్కటే ట్యాంకు మొత్తాన్ని నింపడానికి పట్టే కాలం. మొదటి 12 నిమిషాల్లో అప్పటికే నిండిన 60 యూనిట్లను మర్చిపోయారు.

Topic 340

చాగోస్ దీవులు: సార్వభౌమాధికారం, ఒప్పందం

బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలు (MCQs)

ప్రశ్న 1. 2024 రాజకీయ ఒప్పందానికి ముందు చాగోస్ దీవుల గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. చాగోస్ దీవులపై సలహా అభిప్రాయం ఇవ్వమని ఐరాస సర్వప్రతినిధి సభ 2017 జూన్ నాటి తన 71/292 తీర్మానం ద్వారా అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానాన్ని కోరింది.
2. చాగోస్ దీవుల నుంచి తన వలస పాలనను బ్రిటన్ ఎలాంటి షరతులు లేకుండా ఆరు నెలలకు మించని గడువులో ఉపసంహరించుకోవాలని సర్వప్రతినిధి సభ 73/295 తీర్మానం డిమాండ్ చేసింది.
3. 2019 మేలో సర్వప్రతినిధి సభ 73/295 తీర్మానానికి మాల్దీవులు అనుకూలంగా ఓటు వేసింది.
4. మారిషస్/మాల్దీవుల సముద్ర సరిహద్దు కేసులో 2021 జనవరి 28 నాటి ప్రాథమిక అభ్యంతరాల మీద తీర్పును అంతర్జాతీయ న్యాయస్థానానికి చెందిన ప్రత్యేక ఛాంబర్ ఇచ్చింది.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

- (1) 1, 3 మాత్రమే
- (2) 2, 4 మాత్రమే
- (3) 1, 2 మాత్రమే
- (4) 3, 4 మాత్రమే

ప్రశ్న 2. 2025 మే 22న సంతకాలు చేసిన రూపంలో ఉన్న, డియాగో గార్సియాతో సహా చాగోస్ దీవులకు సంబంధించిన బ్రిటన్-మారిషస్ ఒప్పందం గురించి కింది వాక్యాలను పరిశీలించండి:

1. ఈ ఒప్పందం కాల పరిమితి 99 ఏళ్లు; దాన్ని ఒప్పందం మీద సంతకం చేసిన తేదీ నుంచి లెక్కిస్తారు.
2. షరతుల మీద రెండు పక్షాలూ అంగీకరిస్తే ఈ ఒప్పందాన్ని మరో 40 ఏళ్లు పొడిగించవచ్చు.
3. డియాగో గార్సియా చుట్టూ 12 నుంచి 24 నాటికల్ మైళ్ల మధ్య ఉన్న మండలంలో ఏ సముద్ర నిర్మాణాన్ని కట్టాలన్నా, ఏర్పాటు చేయాలన్నా మారిషస్, బ్రిటన్ కలిసి నిర్ణయించాలి.
4. ఒప్పందం పాఠం ప్రకారం, బ్రిటన్ చేసే చెల్లింపుల మొత్తాలను, పద్ధతులను విడిగా నిర్ణయించుకోవాలి.

పై వాక్యాల్లో ఏది/ఏవి సరైనవి?

- (1) 1, 2, 3 మాత్రమే
- (2) 2, 3, 4 మాత్రమే
- (3) 3, 4 మాత్రమే
- (4) 1, 2 మాత్రమే

జవాబులు, వివరణలు

ప్రశ్న 1. జవాబు: (3) 1, 2 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం సరైనది: 2017 జూన్ 22న ఆమోదించిన 71/292 తీర్మానం ద్వారా సర్వప్రతినిధి సభ ఈ అభిప్రాయం కోరిందని ICJ రికార్డు చెబుతోంది. చార్టర్ అధికరణ 96 ప్రకారం సర్వప్రతినిధి సభ గానీ, భద్రతా మండలి గానీ ఇలా కోరవచ్చు; ఇక్కడ కోరింది సర్వప్రతినిధి సభ.
- 2వ వాక్యం సరైనది: 2019 మే 22 నాటి 73/295 తీర్మానం బ్రిటన్ తన వలస పాలనను ఈ దీవుల నుంచి ఎలాంటి షరతులు లేకుండా ఆరు నెలలకు మించని గడువులో ఉపసంహరించుకోవాలని డిమాండ్ చేసింది.
- 3వ వాక్యం తప్పు: తీర్మానానికి వ్యతిరేకంగా ఓటు వేసిన ఆరు దేశాల్లో మాల్దీవులు ఒకటి; మిగతావి ఆస్ట్రేలియా, హంగరీ, ఇజ్రాయెల్, బ్రిటన్, అమెరికా. ఓటింగ్‌లో 116 అనుకూలం, 6 వ్యతిరేకం, 56 ఓటింగ్‌కు దూరం.
- 4వ వాక్యం తప్పు: 2021 జనవరి 28 నాటి ప్రాథమిక అభ్యంతరాల మీద తీర్పును అంతర్జాతీయ సముద్ర చట్టాల ట్రైబ్యునల్ (ITLOS) ప్రత్యేక ఛాంబర్ తన కేస్ నం. 28లో ఇచ్చింది; ICJ కాదు. చాగోస్ ప్రశ్నలో ICJ పాత్ర 2019 నాటి సలహా అభిప్రాయం ఇవ్వడం.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1)లో 3వ వాక్యం ఉంది; 2వ వాక్యం లేదు. (2)లో 4వ వాక్యం ఉంది; 1వ వాక్యం లేదు. (4)లో రెండు తప్పు వాక్యాలూ ఉన్నాయి; ఒక్క సరైన వాక్యమూ లేదు.

ప్రశ్న 2. జవాబు: (2) 2, 3, 4 మాత్రమే

- 1వ వాక్యం తప్పు: అధికరణ 13 ఒప్పందానికి ఒప్పందం అమల్లోకి వచ్చినప్పటి నుంచి 99 ఏళ్ల కాల పరిమితి ఇస్తుంది; సంతకం చేసిన తేదీ నుంచి కాదు. అంతర్గత ప్రక్రియలు పూర్తయ్యాయని రెండు పక్షాలూ తెలిపిన తర్వాతే ఒప్పందం అమల్లోకి వస్తుంది (అధికరణ 18).
- 2వ వాక్యం సరైనది: షరతుల మీద రెండు పక్షాలూ ఒక అంగీకారానికి వస్తే ఒప్పందాన్ని మరో 40 ఏళ్లు పొడిగించవచ్చని అధికరణ 13 చెబుతోంది.
- 3వ వాక్యం సరైనది: అనుబంధం 1 ప్రకారం డియాగో గార్సియా చుట్టూ 12 నుంచి 24 నాటికల్ మైళ్ల మధ్య మారిషస్, బ్రిటన్ ఏ సముద్ర నిర్మాణాన్ని కట్టాలన్నా, ఏర్పాటు చేయాలన్నా కలిసి నిర్ణయిస్తాయి.
- 4వ వాక్యం సరైనది: అధికరణ 11 వార్షిక మొత్తం, చాగోసియన్ల కోసం ట్రస్ట్ ఫండ్, 25 ఏళ్ల అభివృద్ధి నిధులను పేర్కొంటుంది; మొత్తాలు, పద్ధతులు విడిగా నిర్ణయించుకోవాలని చెబుతుంది. అంకెలు విడిగా జరిగిన లేఖల మార్పిడిలో ఉన్నాయి.
- మిగతా ఆప్షన్లు ఎందుకు తప్పు: (1)లో 1వ వాక్యం ఉంది; 4వ వాక్యం లేదు. (3)లో సరైనదైన 2వ వాక్యం లేదు. (4)లో 1వ వాక్యం ఉంది; 3వ, 4వ వాక్యాలు లేవు.